

Typebeschrijving Ericson S-64 Skycrane

Aircrane in actie

De Sikorsky S-64 Skycrane was in de jaren zestig een opvallende verschijning. De skycrane is echter al lang niet meer van Sikorsky. Jack Erickson die er ooit zelf 4 van Sikorsky bestelde begon een love affair met het type en verwierf in 1992 zelf de productierechten. Hij toverde een heel nieuw concept uit de hoed; de Erickson S-64 E/F Aircrane Helitanker.

Gebaseerd op de oude Skycrane

De S-64 Skycrane, in militaire versie CH-54 Tarhe geheten was echter nooit een heel groot succes geweest, want hoewel iedereen de plaatjes uit Vietnam wel kent werd hij toch overvleugeld door de CH-47 Chinook binnen de US Army. De lading kon niet echt tussen de poten getrokken worden en voor troepentransport moest een speciale cabine tussen de poten gehangen worden. In de civiele sfeer bleven de opdrachten ook beperkt en grote produktieaantallen werden dus niet gehaald. Erickson verbeterde het toestel op 1350 punten aan de romp en in de elektronische systemen en verkreeg het H6EA type certificaat voor productie. Deze is gebaseerd op het ombouwen van ex US-Army airframes.

Oranje bluskanon

Erickson Aircrane in Central Point, Oregon is eigenaar en producent van de grootste S-64 vloot in de wereld (18 stuks). Naast de inzet in de bossen bij het tillen en verslepen van bomen en aanvoer van materialen in de bouw is de belangrijkste toepassing de brandbestrijding en daarmee is de Helitanker op de Mi-26 na gelijk de grootste blushelikopter in de wereld. Het airframe kan voorzien worden van een 10.000 liter (2650 gallon) tank hangend aan 8 hardpoints gevuld met water of retardant voor bluswerkzaamheden. Hoewel foam gebruikt kan worden om de zuurstof in de lucht boven de brand weg te nemen wordt in 90 % van de gevallen met water gevlogen. Het blussen gebeurt met een waterkanon wat gedurende 8 minuten zo'n 1136 liter blusvloeistof per minuut er doorjaagt. Het toestel cirkelt dan op ongeveer 50 meter met een sproeibereik van 60 meter. Nieuw is dat de piloot kan doseren met het multidrop variable flow system die gecontroleerd wordt met een microprocessor. Gevlogen wordt met twee piloten waarbij de modernste communicatie en navigatiemiddelen en een automated flight control system ter beschikking staan. Een derde man kan eventueel op een stoel naar achteren kijken en als het helemaal moet kunnen er nog twee mensen mee aan boord. De fel oranje gekleurde machines hebben allen eigen namen die vaak door de bemanningen gegeven worden zoals; 'The Incredible Hulk', 'Elvis', 'Gloria' of 'Rocky'.

Boven een meertje hangen

Een flexibele vulslang onder de tank vult deze met water uit bijvoorbeeld een naburig meertje in 45 seconden. Voorwaarde is een minimale diepte van 50-100 cm. waarbij de helikopter vlak boven de oppervlakte hangt en er een obstakelvrije cirkel van 70 meter beschikbaar moet zijn. Boven de zee wordt een speciale 'sea snorkel' gebruikt die in 40 seconden de tank vult met een snelheid van 35-45 knots door het water. Van deze laatste methode is bijvoorbeeld in Griekenland extreem veel gebruik gemaakt waar de zee bij uitstek voorhanden was bij de brandhaarden. De Helitanker kan heel goed opereren boven stedelijk gebied en heeft bij het bestrijden van hevige lokale branden de voorkeur boven een vast vleugelvliegtuig. Dit hebben we gezien in Californie, Sydney en Melbourne en recentelijk Athene.

Welkom in de wereld

Het buitenland heeft de helitanker geleidelijk ontdekt, voortgedreven uit de eigen noodsituaties. Hoewel er ook echt toestellen zijn verkocht zoals aan het Zuid Koreaanse KFS (Korean Forest Services, 4 stuks) en het Italiaanse Corpo Forrestale Dello Stato die er 3 kocht en vervolgens nog 2) worden meer toestellen door middel van een lease contract verstrekt. Naast de eigen United States Forrest Service (USFS) gaat het om Het Ministerie van binnenlandse zaken van Griekenland, Mexican Forest Service, British Columbia Forest Service in Canada en is het toestel ook ingezet in Frankrijk, in Indonesie op Nieuw Guinea en op het eiland Borneo en Serawak, Maleisie. Als laatste mag niet vergeten worden de Australiers die vanuit Swanston Docks, Melbourne de populaire helikopter opereren onder de naam 'Erick The Waterbomber'. Italië installeert de heli op Sardinië (Cagliari) en nabij Napels terwijl Griekenland vliegt vanuit Tatoi, Athene en Andravida op de Pelopponesos. Pikant detail is dat een Grieks gecontracteerde helitanker al eens werd ingezet in Turkije, in de buurt van Izmit, Istanbul ! Het is een grote helikopter, en je zou je niet verwachten dat er een gemak van uit gaat. Toch overkwam dat het personeel een keer van een McDonalds waar een Skycrane bemanning in de rij stond voor een Big Mac. De heren hadden tussen het werk door even een vette hap nodig. Als je uit het raam keek zag je de heli netjes op het parkeerterrein staan tussen de auto's !

Wim Das & Kees Otten

S-64E in het kort.

Motoren: 2 x Pratt & Whitney JFTD12A-4A (T73-P-1) turbo engines 4500 pk elk (3555 Kw)
Lengte: 26,6m.
Hoogte: 7,6m.
Breedte: 6,5m.
Rotordiameter: 21.95m.
Leeggewicht: 8,724 kg.
Betalende lading: 9,072 kg.
Maximum snelheid: 203 km/u
Kruissnelheid: 169 km/u
Bereik: 370 km
Plafond: 4.200 m.